

БОГОВИЦЯ

листопад 2009 року, число 11 (49)

29 листопада народився Григорій Косинка

Коли Григорія Косинку вели на страту, він нібито по-чорному лаявся й одбивався від конвоїрів. Його оглушили прикладом по голові й тільки тоді розстріляли. Невідомо, хто це бачив. Та на Косинку це схоже. Саме непокірність і привела його до смерті.

Його новели часто закіччуються смертю, або герой алансують на краю загибелі. Його біографія — така сама. Він воюван у загонах трипільського стамана Зеленого проти більшовиків і денікінців. 1919-го Зелений нібито брав Косинку із собою в поїздку до Петрограду. Обядва радили хлопцеві вийхати за кордон. Але він не послухався, повернувшись до Києва.

Тут уже міцно сяділи більшовики. Від письменників вони вимагали однозначності — щоб одразу було видно, де свій, де чужий. Косинка так писати не хотів. От у новелі «Заквітчаний сон» важко вгадати, в якій тюрмі гине дівчина — більшовицький

чи денікінський, адже тюремники розмовляють російською. Так само в оповіданні «Політика»: хто правий — селяни-середняки, які зарізали незаможника Швачку, чи Швачка, який ненавідів своїх родичів-середняків?

Першу Книжку новел Косинка випустив ще студентом Київського університету. Похвалився професором Миколі Зерову.

— А що таке новела? — спитав той.

Косинка почав щось вигадувати.

— Ні, — мовив Зеров, — ви скажіть точно, що таке новела в світовому літературному контексті?

Косинку це так зачепило, що він сів за книжки й за якийсь час уже міг би екзаменувати самого Зерова. Але за цими заняттями занехаяв інші предмети, наробив «хвостів» й нібито саме через те пішов з університету.

Та є інша версія його відрахування. Коли Київський університет більшовики перейменовували на ІНО — Інститут народної освіти, — то зібрали студентів, щоб схвалити рішення. І тут виступив студент Стрілець — таке справжнє прізвище Косинки. Сказав, що перейменування є колоніальним актом. Бо чому в Москві університет може бути, а тут — ні? Нас хочу зробити провінцією? Збори було зірвано. Університет усе одно перейменували, а Косинку виключили.

У щоденнику 1925 року Сергій Єфремов записав, що приходив Косинка радитися — що робити? В Америці одне з його оповідань трактували як документ про лихе життя селян в Україні. І тепер від автора вимагають спростування.

— А ви можете по совісті спростувати? — запитав Єфремов.

— Ні! — відповів Косинка.

На нього насліда цензура, його твори затримувала, іноді на кілька місяців. А вона тоді була старанною. Приміром, якогось гумориста за байку «Лев і Осел» могли звинуватити в троцькізмі, адже Троцького

звуть Лев. Це тепер сприймається анекдотично, а тоді було небезпечно.

Тоді Осьмачка згадував, як вони з Косинкою зайдли якось до Тичини. Той казав їм:

— Ви, хлопці, необережні. Проти сили треба бути розумними й хирими, як змії. Влада повинна повірити у вашу лояльність. Інакше вас роздавлять.

Тячива тоді вивчав перську мову й вичитав у давніх текстах, що саме так, щоб вижити, поводилися інакомислячі в епоху наступу ісламу в VIII-IX ст. Тячину така поведінка врятувала. Але Косинка не хотів слухати й сміяся.

У його ранній прозі є фраза: «Місяць на київському небі — як селюк на балу». Сам він був селюком за походженням, але мав у собі стільки природної шляхетності, що цього не могла стерпіти пролетарська влада. А він її дражнив.

Свої оповідання читав так, ніби хотів сказати: «думайте, що хочете, а тільки я сам знаю — радянське мое оповідання чи антирадянське!»

Письменниця Докія Гуменна говорила, що Косинка — це глумлива, саркастична, зухвала посмішка. Мовляв, усе бачу, знаю, розумію — але мені залишається тільки глумитися з вашої глупоти й ідiotизму.

Гуменна 1924 року написала

оповідання «Савка» — про те, як хлопчик Савка зажурився за мертвим Леніним і пообіцяв іти ленінським шляхом. Згодом їй передали, що Косинка про цей твір сказав усього лише: «Папір усе терпіть!» Але мовив із такими інтонацією та виразом обличчя, що це передавали з вуст у вуста, як найкумедніший анекдот. Він вважав, що в Україні тільки два справжні письменники — Стефанік та Винниченко, та й ти живуть за кордоном. Листувався з ними, і це йому пізніше пригадали.

Команду «Фас!» дали восени 1929-го. У публічному виступі вождь українських більшовиків Станіслав Косіор назвав Косинку буржуазним націоналістом.

Цитував його слова: «Творча нація — це та, що хоче перемагати інших. Українці не належать до такої нації. Я нещасливий, що належу до пригнобленої нації». Приметно, що ці слова були сказані Косинкою в приватній бесіді за чаркою...

Коли більшовики розігнали всі письменницькі угруповання, щоби створити письменницький колгосп — Спілку радянських письменників України, — Косинка оголосив, що в цю кошару не піде, краще залишиться «диким». На письменницьких зборах 1933 року заявили:

— Ви кажете, що письменники — інженери людських душ. Згоден. Але ж ви хочете перетворити письменника з інженера на міліціонера людських душ! А це вже дзуськи!

Віктор ГРИНЕВІЧ (За матеріалами «Газети по-українські»)

N. P. Сивачук

Орегонізм?.. Гедонізм?..

Гедонізм — це ірраціональна спроба якимось чином повернути себе в утробну нірвану. Те задоволення, яке має дитина від єдності з матір'ю, вона шукає у зовнішньому світі з його безмежними розвагами, що пропонує реклама. Мабуть, такий пошук заздалегідь приречений на провал, оскільки людина шукає те, що існує не у матеріальному світі, а тільки у підсвідомості. Через те, задоволення, які вона може собі знайти, ніколи не задовольнять її, оскільки вони завжди тимчасові. Вони — на зразок їжі. Хіба почуття голоду колись може бути задоволеним? Досвід свідчить, що ніколи: як тільки їжа переварилася, порожній шлунок знову вимагає, щоб його заповнили. Проте існує різниця між наповненням шлунку і задоволенням почуттів. Їжа живить організм і є незамінною для його підтримки, вона може нагромаджуватися, оскільки поживні речовини стають складовими частинами клітин. Значить, вживання їжі все-таки задовольняє потреби організму.

Задоволення, навпаки, ніколи не можуть задовольнити чуттєвий голод, оскільки вони повинні постійно повторюватися, щоб втамувати пустоту та тривогу. До того ж задоволення не можна нагромадити, запастися ним на майбутнє; таким чином задоволення нічого не дають людині, а лише спустрошує її.

Маркетинг використовує цю слабкість людини і пропонує їй штучний рай, комфорт, мандри і пригоди. Навала реклами така сильна, що люди починають чекати безперервної насолоди від життя, а коли починають розуміти, що в дійсності все не так, то впадають у глибоку депресію, і життя втрачає для них смисл.

Матеріальні задоволення спустрошують людей, їх душі, і така доля кожного з армії споживачів. У людей формуються страхи, які обмежують свободу духу. Саме страхи породжують спроби гарантувати себе у майбутньому. За допомогою запасів грошей, їжі, медичного страхування тощо. Зниження звичного рівня споживання саме і є спробою перевірити, наскільки негативна уява відповідає реаліям і тим самим звільнитися від деяких страхів.

Нині у світі відбувається рух за відмежовування споживання та зменшення соціальної залежності. В Америці навіть з'явилось слово «корегонізм» навіянє психологією жителів штату Орегон.

Орегонізм розуміють як прагнення до способу життя, який

найбільшою мірою підтримує гармонію між людиною та довкіллям. Орегоністи зорієнтовані на задоволення реальних потреб, заплющають очі на те, що вважається престижним у споживацькому суспільстві. Так жителі Орегону (їдеться насамперед про середній клас), намагаються вибирати тільки ті товари, які служать довго: зручні й практичні меблі з натуральних матеріалів; одяг, який не викидають після закінчення сезону; найпрактичнішу побутову техніку, що прослужить десятиліття, не примушуючи споживача ув'язуватися у руйнівну гонитву за новинками...

Кажуть, що в нашій країні насамперед повинна виникнути культура споживання, після чого вже можна говорити про тему свободи, про більший вияв людської особистості і, як кажуть, вивільнення її творчого потенціалу. Сфера контролю за споживанням безпосередньо пов'язана з рівнем розвитку людини і суспільства.

Насамперед кожному потрібно зрозуміти, що достаток можне не демонструвати. Тільки в такому разі гонитва за якістю життя перестане бути танталовими муками, споживанням без насичення.

Володимир Поліщук

Першого ж дня кожного нового року святкував свій день народження Петро Харитонович Красюк — знаний в Україні поет-байкар і — наш земляк.

Народився у славному і прадавньому селі Трахтемирові на Канівщині. Нема вже того села на карті, накрила, як сумно писав П. Красюк, «Канівська калюжа» та жило воно в незрадливій пам'яті дитинства, у споминах про батьківську хату й добрих земляків, про красу дквововижну: «...але ж оті гори й горби, на яких дерева шумлять, Дніпро з островами на ньому, верболози придніпровські та ліси навколо села, струмки-рівчики, що з тих лісів течуть до Дніпра, — яка ж то невимовна краса!..»

Понад півстоліття минуло відтоді, як доля закинула Петра Харитоновича на Рівненщину, а спогад про батьківщину грів, і широко радів наш земляк кожній вісточці з Черкащини, охоче відписував листи, передавав вітання друзям і знайомим. 1 січня 2009 року Петрові Красюку минуло би 85 літ! Багато подій, багато випробувань умістилося б в ювілейній даті. Рання смерть батька, Трахтемировська семирічка, Переяслав-Хмельницьке педучилище, до якого вступив 1939-го, а закінчував аж по війні. Між тими датами випала хлопцеві фашистська каторга, концтабір Шівенортс, з якого визволили наші солдати пам'ятного 9 травня 1945 року.

З 1946-го й до смерти в Різдви минулого року мешкав Петро Харитонович у с. Висоцьк на Рівненщині. Тридцять вісім літ віддав учительській праці, викладав рідну мову й літературу, керував літературним гуртком, здобувся на чимало почесних звань і відзнак, на ширу людську шану. Поряд із учительським ремеслом П. Красюк писав байки. Власне, віршувати почав ще у Трахтемирівській школі, тоді ж, несподівано для багатьох, отримав благословіння від знаного поета-сатирика Сергія Воскрекасенка, теж уродженця Канівщини.

На сатиричну стежку «штовхнула» його, — як завше зізнавався Петро Харитонович, «перша любовна зрада дівчини-ровесници».

«А сталося це так. Моя сусідка Марійка Литвин прийшла до нас восени, коли на городі дозріли груші. Зайшла в хату і відразу заявила:

— Тітко Галю (так мою матір звали), а я вашого Петра люблю!

— От і добре, Марійко, що любиш. Може, ти грушок хочеш? — відповіла мати.

Марійка ствердно закивала головою і за мить з апетитом взялася за груші. А як ішла додому, мати їй ще й із собою груш дала (може, хотіла майбутню невістку задобрити?) Марійка вийшла з хати, зачинивши двері за собою, потім двері прочинила, просунула в них голівку і сказала голосно:

— Тітко Галю, а я вашого Петра не люблю!..»

Відтак і пройнявся Петро Красюк сатиричним духом. Марійці, правда, вибачив її провину, сказати б, «за давністю злочину», тям паче, що й Марійці, і Петрові було всього пошість літ...

Опанувавши непростий і популярний байкарський жанр, Петро Красюк став одним із кращих майстрів у цьому «гарячому цеху» вітчизняного письменства. Можна додати й те, що він гідно продовжував традиції байкарів Шенченкового краю, від Петра Гулака-Артемовського починаючи. А поряд — Валентин Лагода і Віктор Лагоза, Сергій Воскрекасенко і Полікарп Шабатин, Кость Дяченко й Олекса Бакуменко...

ЗЕМЛЯК-БАЙКАР

В доробку Петра Харитоновича — чотирнадцять збірок віршованих байок, які гідно увінчали творчий шлях нашого земляка. Промовисті вже самі назви книжок: «Премійований Кіт», «Виграш програшем», «Поголений їжак», «Сміття і Мітла», «Пасивний Бобер», «Ворона на естраді», «Непідкупний Ведмідь», «Регламент для Зайця»... Із плином життя мінялися теми, поповнювалась галерея «антигероїв», відточувалась майстерність. Та завжди гострим був сатиричний зір поета, мудрою — мораль його байок, «запрограмованим» на добро — його серце. «Ніколи не сміявся без любові», — якось сказав про себе один з відомих сатириків. Цю фразу цілком можна адресувати Й Петрові Харитоновичу.

Твори нашого земляка відомі не тільки в Україні. Okremi з них перекладені російською, тувинською, єврейською, польською та болгарською мовами. Петро Красюк пошанований авторитетними літературними преміями імені Валер'яна Поліщука та імені Микити Годованця, його байки зустрічачомо на сторінках найпопажніших газет і журналів. Охоче друкувала байки, гуморески й сатиричні мініатюри П. Красюка й черкаська періодика.

Невдовзі мав би бути черговий ювілей Петра Красюка — подія в літературному житті Шенченкового краю. У листах він завжди просив кланятися Черкащині, її людям, слав вітання з берегів Горині на Дніпрові береги. Нині ж земляки з берегів Дніпра добрим словом і гарною пам'яттю згадують шановного Петра Харитоновича і вклоняються йому за щедре серце і багату добром душу.

Джерельний тихий спів води,
Безкрайній степів простори,
І смерекові ліси,
Широкі плаї, круті гори!

Духмяний хліб на рушнику,
Гостинно розпростерті руки,
Щасливу матері слізозу,
І дідуся з веселим внуком!

За бескиди й дніпровські схили,
За наш пісенний славний рід,
За пломінь в косах у калини,
І за чумацький небозвід!

За нашу рідну Україну,
Що зберегли за всі віки —
Низький уклін і тричі «СЛАВА!»
Українські захисники!

6 грудня — День Збройних Сил України. Незважаючи на досить невелику офіційну історію українського війська, справжній вік Української армії сягає кількох століть, а її бойові традиції формувалися у важких кривавих війнах і конфліктах від Київської Русі до Великої Вітчизняної війни. І сьогодні солдати і офіцери Збройних Сил України гідно продовжують традиції своїх дідів і батьків. Не всі нині, на превеликий жаль, розуміють значення власної армії, призначення якої захищати суверенітет та незалежність держави від зазіхань зовнішніх агресорів. Бажаєш жити в мірі — готовйся до війни, говорить мудре народне прислів'я. Армія — це один з основних елементів стабільного і впевненого розвитку Української держави, а тому й рівень забезпечення військових має бути відповідним до покладених на них завдань. На наших військових покладена священна місія — боронити рідну землю, забезпечувати мирне життя свого народу. Історія Української держави і її Збройних Сил свідчить про те, що вони з честю виконують її. А народ відповідає на це любов'ю та пошаною.

Інна Панчук

Ти — майбутній захисник України!

Після проголошення в 1991 році незалежності, Україна успадкувала одне з найпотужніших угруповань військ у Європі, оснащене ядерною зброєю та в цілому відносно сучасними зразками звичайного озброєння та військової техніки. На території України на той час дислокувалися: ракетна армія, три загальновійськові та дві танкові армії, один армійський корпус, чотири повітряні армії, окрема армія Протиповітряної оборони, Чорноморський флот. Усього угруповання військ і сил нараховувало біля 780 тисяч чоловік особового складу, 6,5 тисячі танків, близько 7 тисяч бойових броньованих машин, до 1,5 тисячі бойових літаків, понад 350 кораблів та суден, 1272 стратегічних ядерних боєголовок міжконтинентальних балістичних ракет та майже 2,5 тисячі одиниць тактичної ядерної зброї. З цього часу наша держава стає лідером серед колишніх радянських республік у справі створення власної армії, вбачаючи в ній основу і гаранта реальної державності. Уряд України приступив до створення Збройних Сил та інших військових формувань.

Зарaz Збройні Сили України готові перейти до більш системного та високого рівня функціонування — до плану дій щодо набуття членства в НАТО. У квітні 2006 року Верховною Радою України прийнято нову редакцію Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу». А служба в резерві буде наближена до прийнятих стандартів країн — членів НАТО.

Сьогодні українська армія проходить складний етап становлення. За плечами військових Збройних Сил України славні традиції предків, великі звитяги козацтва та наших батьків і дідів, які здобували перемогу над фашизмом.

Захист незалежності та територіальної цілісності рідної землі в усі часи був покликанням та обов'язком справжніх чоловіків. Я вірю в те, що українська армія стане національною гордістю, гарантам стабільності та безпеки України. І я переконана, що у будь-якій ситуації Збройні Сили України надійно захистять територіальну цілісність України і не допустять появи іноземних військ на нашій землі.

Сердечно вітаємо вас, шановні чоловіки, із Днем Збройних Сил України. Бажаємо здоров'я, щастя, благополуччя, родинного затишку, добра та достатку вашим оселям.

Сілівейстр Ірина

Запали свічку жертвам Голодомору

Ця стаття покликана розпочати обговорення уроків, які Україна повинна засвоїти через призму вивчення і осмислення Голодомору 1932-33 рр. Ми бачимо це як роздуми про історичну пам'ять, яка через факти та їхню об'єктивну інтерпретацію допоможе Україні вже сьогодні будувати своє життя свідомо і з перспективою на завтрашній день.

У цьому році минає три чверті століття з того часу, як комуністичний сталінський режим здійснив чергову, найжахливішу спробу знищити український народ.

Сьогодні вже доведено, що Голодомор 1932-33 рр. був штучно організованою акцією проти українців, які не бажали бути слухняним елементом тоталітарної радянської машини. Жертвами голоду стали мільйони людей. Кожна родина в Радянській Україні і на Кубані втратила когось із рідних. Моя родина з боку і батька, і матері не були винятком. Як і родини багатьох людей, що читають цю статтю. Це була одна з тих вселенських катастроф, після яких народи відходили у небуття.

Але, не дивлячись на страшні втрати, Україна вижила. Проте, це вже була інша країна. Її долю було штучно змінено, її місію в світі намагалися стерти. Десяткам мільйонів людей спробували силою нав'язати інше життя, ворожий світогляд.

Понад півстоліття цей геноцид залишився викликом минулого, на який українська нація не могла дати відповідь. Ініціатори і виконавці Голодомору, їхні політичні нащадки намагалися зробити все, щоб пам'ять про цю трагедію зникла назавжди.

Однак, незважаючи на всі заборони, утиски, репресії, Україна пам'ятає людей, що були вбиті тільки за те, що прагнули жити на своїй землі як їм хотілося, як заповідали їхні батьки.

Усі ми — діти і онуки тих, хто врятувався. Нас могло бути в кілька разів більше. І всі, кого ми зараз не дорахувалися — це наші рідні, чиї душі не народилися у цей світ, бо хотів насильно створити «світле комуністичне майбутнє».

Наш святий обов'язок перед минулим — вшанувати пам'ять загиблих. Встановити пам'ятники, запалити свічки, прочитати молитви, впорядкувати могили, розповісти про них нашим дітям. Але це далеко не все. Голодомор не є проблемою тільки минулого — він є

проблемою сучасних українців і буде проблемою прийдешніх поколінь, якщо ми не зробимо висновки.

Пам'ять про жахи голоду перетворилася на біль і СТРАХ, які глибоко засіли у душі кожного, хто пережив 1930-ті роки, і передавалися далі на генетичному рівні.

У цьому вступному слові неможливо проаналізувати усі наслідки Голодомору для України — з цієї теми вже оприлюднено багато досліджень, де науковці детально реконструюють механізм застосування терору голодом і його жахливі результати.

Висновок єдиний — Голодомор змінив етнічний склад населення України і на рівні підсвідомості, на рівні менталітету і світогляду він досі негативно впливає на нас.

Отже, усвідомлення значення Голодомору — це саме той шлях до себе, прагнення осягнути власну сутність. Україна починає сприймати свою історію через призму доказів, фактів, а не ідеологічних настанов різних «доброзичливців».

Це прецедент, який повинен бути застосований і до інших складних сторінок історії. В жодному разі не для її перекручування у той чи інший бік. А тільки заради відновлення справедливості. За свою правду треба боротися. Це важко, але як по-іншому? Тільки так нас будуть поважати у світі.

Тому я закликаю усіх українців дополучитися до вшанування пам'яті жертв трагедії. Вивчіть історію своєї родини, поставте свічку, допоможіть впорядкувати забутий цвинтар — це маленькі кроки, які об'єднають країну і допоможуть їй стати вільною.

Літературна студія імені М. Бажана

Наталя Мурзак

ЗІВ'ЯЛИЙ БУКЕТ

І настала осінь за вікном...
Опадає листя золотаве.
У задумі сяду за столом,
Пригадаю тихо щось цікаве.
... Вітерець хитає сонне гілля,
Осінь впевнено крокує уперед.
Десь святкують молоді весілля,
Я ж — дивлюся на зів'ялий свій букет.
У пам'яті весь час стоїть той вечір:
Міцні обійми, ніжний поцілунок...
Ти шепотів лише приемні речі
І залишив букет у подарунок...
Не знала, що усе митне так швидко,
Що осінь листям вкриє все байдуже.
Букет зів'ялий на столі ще видко.
Але не бачу, де є ти, мій друге...

***

Яка приемна несподіванка —
Через роки почуті голос твій!
Щось глибоко в душі заворушилось,
Скрутилось, зашипіло, наче змій.
Як і колись, твій голос врівноважений,
Спокійний і тривожний водночас.
Тобі дзвонити так і не наважилась,
Хоч спогади з'являлися щораз...
Хай світять зорі, сонце хай всміхається
Тобі й мені, всім людям на землі.
Усе чудово, серце лише здригається:
Через роки
я чую
голос твій!..

Віталій Олексієнко

ДРУГА АНТИВІТЧИЗНЯНА

садок вишневий коло гетто.
війна над вишнями гуде,
а українець сліпо йде
«за родину! за сталіна!» померти
отак-от глупо, що ні в сих, ні в тих,
ні риба, ані м'ясо — безголов'ям,
мій дід ще молодим затих «во ім'я»...
та соловейко сірий не затих.

АЛЬТЕРНАТИВИ

Зачиняє на ніч у собі (або у кімнаті).
Засну, щоб натрапити на сни (або плазму).
Повні вуха напхую музики (або вати).
Збожеволію (чи з усіма повірю у казку).
Розпланую свій час (або рахуватиму гав).
На ліжку (або на дні озер сутінкових).
Розчинивши світло цукром в нічній каві,
Скуштую світ дійсний... (чи іграшковий?)

***

Моя рука в твоїй руці,
А зверху — синє небо.
Під небом — хмари в молоці.
Чого в житті ще треба?

Як треба ласки і тепла —
Мені ти їх даруеш.
Запрагнуть дотику вуста —
Ти тут же їх цілуеш.

Повіс холодом німим —
Усмішка не зітліє.
Мені морози не страшні:
Твоя любов зігріє.

Артур Цикалюк

***
Дві
ворони
цилуються
на горбку
посеред
 поля.
хіба —
лиш лебеді —
любов?
Чорні
теж у повнім
праві —
власний
світ.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ З ЕРОТИЧНОЇ ЛІРИКИ

Шалений запал, пристрасне стискання,
І танець яzikів, нестримне поєдання...
Гарячий подих шию обпікає,
Вже тіло зовсім спокою не знає!
Блукають всюди руки й губи...
Із шиї на живіт, із живота — на груди...
Усе нестримнішим бажання це стає,
Перед очима світ вже розтає...
Злиття, екстаз, і плач, і сміх:
Ми забуваємо про все і всіх!..
Ти — шал, ти — щастя, ти — усе!
Кохання радість нам несе.

Оля Мартинюк

ЦИГАРКА
Недопалок, а гарна.
І трішечки вульгарна.
Забута білим світом,
Не знаєш, де подітись.
Колись — натхненниця митців,
Художників і співаків:
В уста їх ніжно цілувала
І тихо душі спопеляла...
В чужій уяві малювала
Шедеври світу вікові...
Тепер непотребом ти стала,
Припавши тілом до землі!..
Себе тобою вже не гріють
І розгадати вже не мріють.
В душі лиш недогарки.
... Чи жінка, чи — цигарка?

Інна Цюпа

***
Я хочу скласти щось оптимістичне,
Весняне, тепле і реалістичне.
Та щось думки мої спинились,
Спіткнулись, змерзли і стомились...
І хочеться скоріше їх збудити,
Весняний промінь в серці запалити,
Щоб він горів, щоб навіть і зимою
Горів і грів любов'ю нас з тобою.
О весно красна, не барися,
Скоріше квітами приснися!
Візьми до себе ніжних нас,
Щоб зупинився зимній час!

Марина ГРУШЕЦЬКА

Як хочеться дожити до весни ...
Почути спів пташок у гаї,
Дійти до берега Десни,
Закутатись в блакитній хвилі.

І мріяти, і сподіватись,
Вперед дивитись в майбуття
І не на мить не озиратись
І не блукати навмання...

Як хочеться здійснити
нездійснене
Зробити, що запланував,
Але усе це нескінченне,
А часу обмаль – вже нема!

Прийшов кінець всьому
так швидко,
Що наче в світі не жив
Не встиг залишити і сліду
По течії як завжди плив.

Не хочу подвигів творити,
Аби ж дожити до весни,
Почути спів пташок у лузі
І досягнути висоти!

Рядки лягають на папері,
Думок самотніх течія.
Неначе відччіння двері
Для почуття, що окрила.

Воно охоплює все тіло
Росте напруга у душі
І мов стає все зрозумілім,
Що хочу бачити в тобі.

Ти обраний іще з дитинства
В тобі і сила, і духу міць.
І блиск в очах твоїх іскриться
Небесна даль, озер блакить.

В моїй уяві ти був принцом,
Герой на білому коні.
І врятувати для тебе —
принцип
Мене із вежі самоти.

Чекати тебе, як знадобиться,
Усе життя готова я
І вже спокійно мені в серці,
І вже щаслива, не сумна.

Люба донечко, мое ти янголятко.
Втіха матері, розрада у житті.
Як люблю тобі співати —
Ти завжди живеш в моїй душі.

В тебе, моя люба, на долоньці
Усі мрії- спогади мої.
Ти завжди світитимеш як сонце
У тобі зміст всіх моїх років.

Із твоїм дзвінким веселим сміхом .
Прокидаетесь усе живе й цвіте
Ти єдина мамина утіха
Мила й найдорожча за усе!

Любовь вдруг вспыхнула во мне
И пламени костра игришь
Я слышу песни в тишине
И кажется весь мир красивый

Прекрасней чувства в мире нет,
И нету чувств для нас дороже
Тепло любви должно нас греть
Не оставлять рубцы на коже.

Цветы цветут ради любви.
С любовью в землю их сажают
Чтоб пожинать тогда плоды,
И доставлять любимым радость.

Любовь нужна всем на земле
Иначе жить без смысла можно.
Как пересохший в зной ручей
Она заполнить влагой может.

Любовь та крепнет с каждым днем.
Подобно каменя гранит
И высечь золотом на нем:
«Любим лишь тот, кто смог любить»

Я не о том, и ты не об этом.
Все мы пищушки на этой планете
Каждый пытается, что то постичь
В гору ползет и с горы уже летит.

Все доставая тяжелым трудом
Каждый стремится – на каждом везло
Цель избирая к ней тянемось ты.
Грезя быстрее добиться мечты

Падает снег, иль краснеет закат.
Некогда стать, обратить туда взгляд
Так каждый день улетел навсегда
Кончилась жизнь. Не вернуть никогда.

Маме

Стоит стена надежная в степи
Казалось, что всегда надежной буде.
Как огонек вдали горит.
Всегда укроет нас от бури

От ветра защитит спасет
И в стужу лютою согреет
Укроет и создаст уют
И никогда о том не пожалеет.

Ее мы часто забываем
Порою не благодарим
И как всегда, когда имеем
Не замечая оскорбим.

Но не бывает жизни вечным
Все что когда-то рядом есть
И время может не излечит
Потери тяжкой вечный крест

Вот и стена не сможет
Стоять так вечно и молчать.
Уже не так, и стены точит
Времен прошедших старина.

А как она нас защищает
И до конца последних дней
От ветра и от зноя псара
От малых и тяжелых бед.

Всего на свете повидавши,
Пыталась зло предотвратить
А мы того не осознававши
Хотели сами победить.

Ну что ж не поздно ль для раскаянья.
И поздно что-либо вернуть
Итратить силы на рыданья
Пройдя сначала весь свой путь.

Сказать спасибо никогда не поздно
Ведь лучше поздно чем уж никогда
Пока горят на небе звезды
И есть надежда в нас и теплота.

Спасибо, что была ты рядом,
Спасибо, что смогла всегда помочь.
Спасибо, что ты всю жизнь до остатка
Ты защищала нас и день и ночь

Оксана КОЧУБЕЙ

Осіння доля

Осіння пора... Осіння любов.. Осінні зустрічі... Хіба ж не восени стається все найдивніше і найпрекрасніше? Так, з цікавості запитую, чи то просто...

В пахучу пору золотавості днів і ночей. В пору надолисту закоханих слів, поглядів, подихів... Навіть весна деколи не може зрівнятися з цим сплетінням фарб і почуттів, з цим тихим шелестінням змерзлої вночі горобини, з вітром непосидючим, що аж од нього сльози... А може, то не від вітру, а від того чекання на вітрі?..

Гарно, дуже гарно-тихо біля горобини вночі і біля квітів у листі жовтому, і біля когось-чогось... А кого — чого?.. Поряд лише ж осінь... Сипле листям, наче як хто посіває зверху ...

Сірі. Знову вечір. Це один. Знову чекання. Таке не вірне, як і заєжи. А хіба може бути інакше, коли любиш? А потім — кроки в осінь. Мабуть, за нею... Швидесенько, щоб не згаяти ні хвилиночки, щоб надивитись і нарадитись усьому, що дає вечір сьогоднішній.

Бо ж таки дочекалася... Бігом, бігом, бігом ...

Шаленими кроками в осінь... А потім додому, щоб руки нагріти, бо ж вечір таки холодний. А любов, а щастя... Що то... Не встигла й надивитися...

Осінній листочок на пам'ять

Кожен день гарний. Кожен день усе гарніший... Байдуже, що холодно. Кожного року є такі холодні, осінні дні, але ж прекрасність та — незмінна... Така величина, грізна, аж трохи кам'яна якась, але водночас проста і ніжна. Деколи аж хочеться підійти і притулитись. І байдуже, що...

Нічого особливого, та разом з тим — безліч усього. Наче як у листі — мільйон фарб намішано, яку не візьми, а вона по-своєму осіння... Здається мені, що це вже не перша осінь така. Не перша... Але незмінна, як і краса ота — величина, грізна, кам'яна, але водночас проста і ніжна... Чому так? Дивина... Та ще й голос той у душі звучить до сих пір. І слова ті осінні всі до єдиного пам'ятала. Чому запам'ятала їх? Не повинна ж була. Але звучать — ніде не дінеш, бо слів із пісні...

Справді якось холодно. Хоча, як приспішили в осінь, то аж серце горить, аби лиши встигнути, ну, хоч на мить. І тоді не стає ні холоду, ні печалі, ні загадок, ні... залишається одне до осені казати — dum spiro spero...

Ой, слідоочки-золоточки, мої милі-любі
Ой, за вами поспішними і я спішу в згуби...
Ой, слідоочки-золоточки —
я б за вами всі світоточки
Ісходила б ізлітала ...
Доки серцем вас не знала — то й біди не мала.

Ой мій мілий, ой коханий, ой не йди так стрімко
Дай хоч серцем ті слідоочки поцілую гірко...
Не спіши мій мілий, не спіши коханий
Дай хоч слідом за тобою пройду я весняно...
Ой, слідоочки-золоточки,
Душа плаче гине,
Хоч милого не цілуло, то до вас прилину.

Зазолотила мені осінь дорогу собою
Зазолотила-обвінила мою душу з тобою
З тобою-весною з любов'ю-журбою

Зазолотила-заквітчала серце твоїми очима
Зазолотила-заступила сонце твоїми плечами
Твоїми устами-весною, моєю любов'ю-журбою.

Золотить осінь, кружляє листями
Тобі під ноги ллє роси чисті
А мені — ворожить на вікнах ранкових
Малює твій погляд святий волошковий...

Осіннє листя (осіння журба)

Осіннє самотнє листя додолу...
І я, як те листя, самотня додому...
Наче біжу. Немов поспішаю я до розлуки
Чи може до Вас? Цілувати Вам руки?

Осіннє листя летить, обпадає, зникає...
А в серді моєму печаль не минає...
Чому ж я біжу? Чому поспішаю я до розлуки?
Чому так боюсь цілувати Вам руки?

Осіннє листя — трепетливе, жагуче, крилате...
Йому в цій осінній порі уже не кохати
А мені... Ще тришки... Ще крок до розлуки
Мабуть не судилося мені цілувати Вам руки...

Впали краплі дощу у медову шаль...
Нам літо в розлуці дано.
Жаль...

Падають краплі.
Біжать в далечину.
Та скоро вже осінь для нас
Обзолотиться височін...

Редакційно-видавничий центр «Софія» пропонує видавничо-поліграфічні послуги високого рівня:

- виготовлення макетів обкладинок та палітурок;
  - палітурні роботи книг, наукових робіт, канцелярських документів;
  - підготовка до друку і видання книжкової продукції;
  - виготовлення ескізів та друк візитних карток, запрошень, вітальних листівок, буклетів тощо;
  - за бажанням автора РВЦ на професійному рівні редактує всі види текстів: наукові, науково-популярні, публіцистичні, художні.
- Отож, запрошуємо до співпраці. Гарантуємо доброзичливе ставлення та добротність виконуваних робіт. Чекаємо вас за адресою: м Умань, вул. Садова, 28.**

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: вул. Садова, 28, м. Умань, 20300, кімната 327.

Свідоцтво про реєстрацію — ЧС — 479 від 16. 06. 2005 року

Віддруковано з оригінал-макета ПП Жовтій О. О. 20300, м. Умань вул. Садова, 28 Тел. 067 77 30 197 • 097 9 467 467

